

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 3. Quia visitavit & fecit redemptionem plebis sua. Luc. 1. v. 1. Prima pars declarat multiplicem Dei erga nos visitationem. Secunda declarat, quomodo huic visitationi non debemus esse ingrati. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

les, loco illius vocis, *Benedictus Deus*, Multi ad singula Diabolum in voce habent, vice illius benedictæ vocis. Hæc vox, *Benedictus Deus*, vox est Angelorum, vox Filiorum Dei, in prosperis & adversis, omni loco, omni tempore, omni hora omnibus in negotiis rependa. Maledictionis voces sive in Deum, sive in proximum, sive in creaturam Dei intorquentur, spuma sunt Cerber, & lacus Stygii, idiomata Tartari, Demonis voces sunt, æternum maledictis & æternum maledicti. Digni certe sunt perire cum illo, qui ejus morem & loquelam imitantur. Digni cum Angelis regnare qui cum illis pro modulo suo incessanter nituntur Deum benedicere.

LECTIO III. TRIPART.

Thema *Quia visitavit & fecit redemptionem plebi suæ.*

PARS I.

Decorat multiplicem Dei erga nos visitationem. Tripliciter autem dici potest nos visitasse ex facis litteris.

- 1. *Vi medicus agrum laibali morbo decumbentem.*
- 2. *Vi Pastor gregem devium & aberrantem.*
- 3. *Vi Redemptor & Salvator captivum in carcere age-tem.*

Vi medicus agrum. Primo quidem, ut Medicus sapiens, misericors, benignus, & sanare potens omnes infirmitates, visitavit Filios Adæ a quatuor annorum millibus jacentes in languore lethali, cui nemo præter ipsum poterat afferre remedium. Visitavit enim & Propheta hominem hac agitudine detentum; at ipsi solum verba consolatoria dare poterunt, & certiorum facere spem venturi Medici; sed agrum non poterunt erigere ad salutem, aut vitam reddere iam morienti. Solum id Medicus noster poterat.

Figura.

In figuram hujus rei, Elizabethus Gæzæ potuit visitare puerum Sunamitidis, & baculum Magistri sui, cum quo missus erat, potuit faciei superponere infantis, sed nec famulus profuit, nec baculus, ad restituendam sanitatem, vel vitam. Hoc præficiens Sunamitis, noluit delerere pedes ejus, nec a lachrymis temperare, donec veniret implemet. Quid ergo fecit, incubuit super puerum, posuit os super oculos, oculos super oculos, quantum super manus, pedes super pedes, contrahens se in formam pueri; & calefacta est caro, & oscitavit septicis, & revixit puer. Ecce figura, attende veritatem. Misit Deus Moysen, & alios Prophetas, cum baculo legis; sed nec ipsi, nec lex poterunt hominem liberare a morte peccati. Necessè fuit ut accederet ipse Christus (cujus figuram gessit Elizabethus) & incurvaret se per assumptionem nostræ

naturæ; ac contraheret se per modum pueri in incarnatione: ita ut non solum incuberet super puerum mortuum; sed etiam ejusdem naturam, manus, brachia, os, pedes, animam assumeret. Sic nobis reddidit spiritum vitæ, & simul septem dona Spiritus sancti designata per oscitationem septemplcem pueri. Neque sine mysterio est, quod ostium clausum visitavit, ut à nemine videretur. Sicut enim nemo vidit, quomodo tam præte Elizabethus, vir magnus, ad formam pueri se contraxit: ita nemo fat intelligit, quomodo Filius Dei, tam excelsus naturæ nostræ sic uniri poterit, sic aptari, sic humiliari, ut mortalis fieret immortalis existens, & passibilis fieret qui impassibilis erat, & qui erat Deus & Verbum Patris, infans cerneretur & vagiens. Mysterium hic grande est, clausum est ostium, non necesse est videre, sed credere.

Advenit itaque Christus Dominus ut supremus Medicus & cælo & visitavit hunc mundum, velut Xenodochium in quo jacebant ægri, cæci, surdi, leprosi, claudi & mutuli, imo & mortui: omnia sanie & tabore referta erant, sed omnibus quacumque plaga afflictis reddidit sanitatem, & mortuis vitam. Hinc in ejus adventu dicitur: *Nuntiate Ioannem, Cæci vident, surdi audiunt, claudi ambulant, leprosi mundantur, mortui resurgunt.* Quod non solum de corporali, sed & maxime de caritate, surditate, claudicatione, lepra morte spiritali verum fuit. Hinc initio adventus canit Ecclesia: *Qui condolens enterium mori perire seculum, Salvasti mundum languidum, donamisti remedium.*

Quia ergo ad Medicum venire non poteramus, ipse ad nos venit, & nos visitavit, & suscepit ipsemet infirmitatem naturæ nostræ, ne sempiterna esset infirmitas nostra: *Ubi prior bibit calicem amarum passionis medicus sanus, ut bibere non dubitaret agrotus,* ait S. Augustinus serm. 18. de verb. Domin. Neque ut alij Medici externa solum adhibuit & aliena medicamenta, aut ut Isaias Ezechia Regi mafficorum applicuit agrotanti, usque ad mortem, sed ipsemet ex visceribus suis & ex proprio sanguine consecit medicam salutis. Agri quasi phreneticis perditamente insurrexerunt in Medicum, & fuderunt ejus sanguinem; ille verò de ipso sanguine præparavit eis antidotum, & salutariterum medicamentum.

Hæc est visitatio salutifera pro qua inclamabat in cælum Regius Propheta: *Memento nostri Domine in pacto populi tui, visita nos in salutari tuo.* Quasi dicat: *Videris Domine oblitus nostri, & bonæ voluntatis quam semper testatus es erga populum tuum, nec exandis angustias supplicantis, & jacentis, tubescensque longa agitudine; tandem ergo beneplacitum tuum deduc ad effectum, & visita nos; afferens nostris malis remedium nostræ miseria, & agnitudinis efficacem salutem.* Hic etiam est Medicus ad quem clamabat Abacuc Propheta: *Viquequo Dominus.*

Matt. 12.

Isai. 38.

Psal. 135.

Abac. 12.

mis.

mine clamabo, & non exaudies, vociferabor ad te
vini patiens, & non saluabitur? Quam vocem inter-
pretans S. Hieronymus sic dicit: Quomodo si eger
est affluens febribus aquam potens dicit ad Medi-
cum: Vm pastor, crucior, exuro, exanimor, ut quicquid
clamabo Medice & non exaudis. Et respondeat ei sa-
piens & clemens Mediceus: Scio quo tempore debeam
venire quo tempore quod postulas, dare. Sic ergo Deus
novit clementia sua pondera & mensuras, & non ex-
audit cito clamantem, ut probet eum & magis provo-
cet ad rogandum.

Cur hac
vilitatio
tam diu
dilata
sit.

Quapropter si interrogas, cur Deus tam diu
tardant tamquam summus Mediceus visitare
aerum hominem a quatuor annorum millibus
facientem? Respondeo, dilata fuisse hanc vi-
sitationem, nec statim factam esse a peccato, ne
homo mali quo laborabat penitenciam, & benefi-
cium quod accepturus erat magnitudinem ignora-
ret: innotuit enim per dilationem morbi magnitudi-
nem. Homo superbiendo peccarat, debuit se humiliando
agnoscere quam indigeret Medico, & invales-
cente semper morbo, auxilium eius multis gemi-
tibus longisque rogibus humillime implorare, ut
quem contempserat sanus, suppliciter requireret lan-
guidus. Sape etiam Mediceus expectat ut malum ad
summum inereverit, ut artem suam ostendat.
Ita quod lex naturae & Moysis non potuit suffi-
cere, aut salutare hominem, illustrior apparuit
ars & gratia Christi Medici. Simul etiam adde,
quod haecarditas ceciderit in punitionem peccati,
quia ostendere nobis voluit quam grave fuerit
peccatum primi hominis, & quam sibi displicue-
rit, dum illud per tot annorum millia punivit non
obstantibus tot gemitibus sanctorum Patrum. In-
terim non debet desperare homo, qui pro-
missum Dei non poterat falli, ideo Propheta: Aba-
cuc conquerenti responsum fuerat: si moram fece-
rit, expellat eum, quia veniens veniet, & non tarda-
bit; hocque iubetur Propheta exarare litteris, &
characteribus, quos omnes possunt legere in tabu-
lis patentibus, qui omnes concernebat Medici hu-
jus citus adventus.

Abac. 2.

2.

Vi Pastor
gem aberrantem,
regem
errantem
ita ut dixerit
Hieremias cap. 10. Sicut egerunt Pa-
stores.

Isa. 53.

Secundo, Visitavit ut Pastor supremus gre-
gem aberrantem, ut illum ad ovile reduceret,
quia Pastores ab ipso destinati non intellexerunt,
regem quia Pastores ab ipso destinati non intellexerunt,
errantem & gregem neglexerunt, ac dispergi permiserunt
errantem ita ut dixerit Hieremias cap. 10. Sicut egerunt Pa-
stores. Et Dominum non quisierunt: propterea non
intellexerunt, & omnes grex eorum dispersus est.
Sic & Isaias dicit: Omnes nos quasi oves erravimus,
nisi quisque in viam suam declinavit, & posuit
Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum. Simi-
liter & Ezechelis 34. promittit: Ecce ego ipse ve-
niam oves meas, & visitabo eas, sicut visitas Pa-
stor gregem suum in die quando fuerit in medio o-
vium suarum dispersarum: sic visitabo oves meas,
& liberabo eas de omnibus locis in quibus dispersae
fuerant in die nubis & caliginis. Quibus omnibus

consonans S. Petrus epistola suae cap. 2. Christum
in his omnibus Prophetarum locis designatum ta-
cite interpretans pronunciat: Eratis quasi oves er-
rantes, sed conversi estis ad Pastorem & Episcopum a-
nimarum vestrarum.

Figuram rursum habemus hujusce visitationis,
Pastores & gregem requirentis, in Joseph Fi-
lio Jacob, cui Pater dicit: Fratres tui pascent o-
ves, veni & mittam te ad eos. Quo respondente,
Pater sum, ait: Vade & vide si tunc prospera sint
erga fratres tuos & pecora, & revertentur tibi quid
agatur. Quoniam causa fuit ut Jacob mitteret fi-
lium suum dilectum cum tunica polymita in a-
grum, nisi ut Fratres suos quaereret & visitaret
eraticos Patris sui greges? Et quae alia causa fuit
ut Pater aeternus mitteret Filium suum dilectum,
polymita veste, hoc est humana carne & anima
vestitum, variisque donis & virtutibus adorna-
tum quasi coloribus diversis, nisi ut Fratres suos
quaerat, & greges Patris sui ad ipsam reducat. Sin-
terrogetur cur tot itinera peragas, non aliud quam
Joseph respondere poterit: Quia Fratres meos,
& Patris mei greges. Sic nimirum ut Pastor supre-
mus visitavit gregem & Pastores ejus, castella &
urbes circumiens, & tandem invenit eos in Beth-
leem, quod quidem significat Angustiam: quia in loco
Calvariae, loco angustiae oves errantes reperit &
Pastores ejus. Ibi denudatus est, venditusque ac
ibidem in eius sanguinem conspiratum est: ita ut
tunica ejus non sanguine haedi, quemadmodum
Joseph resperda fuerit, sed sanguine proprio.
Quam Patri aeterno representantes dicimus: Etsi
hac tunica Filii tui. Utique ipsa est, ad quam com-
pungitur viscera Patris super nos, quia propter nos
sanguine Filii ejus tincta fuit.

Sicigitur Benedictus & miles Benedictus Domi-
nus Deus noster, Dei Filius qui sic se Pastorem
dignatus est exhibere & nos errantes quaerere
& visitare, ovium tot balatibus excitatus, quod
sanctorum suspiriis & ardentibus desideriis fuit
rogatus & invocatus ut veniret, & gregem suum
visitaret. Ille est Pastor ad quem vota dirigat nomi-
natus gregis Rex & Propheta: Qui regem Israel
intende, qui denudatus voluit ovem Joseph, qui sedes
super Cherubim manifestare coram Ephraim Benia-
min & Manasse, excita potentiam tuam & veni,
ut salvis facias nos. Quasi dicit: O tu qui ab in-
itio populum Israel populumque Joseph, a Jo-
seph in Aegypto nutritum, quasi Pastor ovem re-
gis, & per desertum reducis in terram promissam:
Nunc enim tamquam verus Pastor veni, ut re-
ducas nos errantes ad ovile tuum. O tu qui sedes su-
per duo Cherubim in arca foederis, in figura fu-
turae incarnationis: tunc veni ut sedas super duo
Cherubim anime & corporis in assumpta humani-
tate. Et sicut tres tribus, Ephraim, Beniam in Ma-
nasse olim praecedebat Arca in deserto, Num. 2. ita
te reddem manifestum populo Christiano illumque
praecedet & dirige. Hic est populus tuus Ephraim,
hoc

Isa. 73.

hoc est, fructificans & accrescens, quia per totum de-
bet per te dilatari orbem. Hic est Benjamin tuus,
hoc est, Filius dextera tua, aeternorum bonorum
tuorum haeres, & divitiarum quae sunt in dexte-
ra tua. Hic est Manasse, id est, Obliviscens, quia de-
bet oblivisci Satanae antiqui sui Parentis, & anti-
quae Matris suae Genitricis, antiquae scilicet infide-
litatis & idololatriae, ut tibi vero cultu adhae-
rescat. Hic est Israel, quem debes regere & fove-
re velut ovem charam tibi, & unice commenda-
tam.

Hunc Pastorem, quem ad vocabat David ut visi-
taret gregem suum & ipsemet illum regetet, post-
modum venientem agnoverunt, visitarunt, ado-
rarunt Tres Pastores nomine totius populi Israel,
ac quasi in persona Abrahae, Isaac & Jacob: po-
tueruntque hic cum Zacharia decantare: *Benedi-
ctus Dominus Deus Israel, quia visitavit & fecit redemp-
tionem plebi suae.* Secuti sunt deinde Tres Re-
ges Orientis, & ipsi Pastores quoque erant populorum,
ac nomine totius Orbis, ac quasi in persona
trium Filiorum Noë, Sem, Cham, & Japhet, ex
quibus totus Orbis propaginem ducit, cum agno-
verunt, visitarunt, & muneriibus honorarunt. Im-
mo & ipsi Deum Israel cum agnoverunt sedentem
inter duo Cherubim, inter Mariam & Ioseph, &
facti sunt Ephraim, Benjamin, & Manasse, Filii
dexterae & felicitatis, Crescentes & Fructifican-
tes in scientia Dei, postquam obliti sunt antiquae
idololatriae renuntiatis tenebris infidelitatis,
adducti ad Lumen de Lumine. Et hi ergo etiam
illud concinere poterunt: *Benedictus Dominus
Deus Israel, quia visitavit & fecit redemp-
tionem plebi suae.*

3.
Vi Re-
demptor
Capti-
vum vi-
sitavit.

16. 9.

Tertio dicamus quomodo venerit ut Redem-
ptor, & visitaverit hominem captivum & vincu-
latum; hoc enim specialiter in his verbis Zacha-
riae continetur. Captivum fuisse humanam natu-
ram per peccatum, Satanaeque vineulis colliga-
tam, ac mortis ream nemo ambigit, qui fidei lu-
cem habet; totaque series scripturarum id procla-
mat, ac mortis ream nemo ambigit, qui fidei lu-
cem habet. Nemo autem poterat Iytrum persolvere, &
pretium sufficiens redemptionis exhibere, nisi Fi-
lius Dei nos visitans in incarnatione. Nemo pote-
rat nos in libertatem asserere, & captivitatis iu-
gum dissolvere, nisi ipse Cui congratulatur Pro-
pheta: *Iugum oneris ejus, & virgam humeri ejus, &
sceptrum exaltoris superasti, sicut in die Madian.*
Quasi diceremus: Tu, O Christe, jugum servitutis
Satanicae, quo populus tuus tanquam onere gra-
vissimo premebatur & perimebatur, & virgam cru-
dalem dorso ejus incombentem, aspera cum affli-
ctantem, sceptrumque tyrannicum intolerabile ob-
iniquissimum peccati tributum, ad quod continuo
adigebat Satan, tu sustulisti, & in libertatem po-
pulum tuum asseruisti, non minus quam Gedeon
a Madianitarum oppressione Israelcm liberans, i-
deo mille tibi gratiarum actiones debentur, mille
benedictiones.

Rational. Evang.

Figuram iterum habes hujusce rei initio Ex-
odi, ubi Dominus ait populo suo per Moysen: *Pro-
flecto per Moysen visitavit Dominus Hebraeos, & eos
eduxit a per seipsum nos visitavit, & verè descen-
dit ut liberet e captivitate.* Si Moyses dixit locu-
ro suo *Vadam ad Fratres meos, ut videam si adhuc
vivunt;* idipsum potuit dicere Christus Patri
suo in mundum veniens ut sciret nos, ad visi-
tandos Fratres suos, & ad reddendam eis liber-
tatem ac vitam: quia & ad hoc ipsum a Patre mis-
sus est: *Ego veni ut vitam habeant, & abundantius
habeant.*

Exod. 4.
Exod. 4.

Ed haec fratrum visitatio, & libertatis ac vitae
Credidio, multum ei constitit; ut enim faceret
redemptionem plebis suae, eam visitans, pretium
sanguinis sui persolvit, quod non contigit Moy-
si. Nec enim voluit sola potentia sua erigere, sed
etiam Iytrum condignum dare, ut iustitiae pater-
nae faceret satis. Haec est redemptio quam ini-
tiavit per incarnationem & circumcissionem, ni-
solummavit per passionem & crucem. Haec est
redemptio quam saepius mente revolvere debere-
mus, ac ingrati sumus: *Non enim corruptibilibus au-
ro & argento redempti estis de vana vestra conversa-
tione paterna traditionis, sed pretioso sanguine quasi
agni immaculati* inquit S. Petrus. Sic admonet
Euseb. Emisenus h. om. de Symbolo, pretium i-
stud ut consideremus, dum dicit: *Qui tantum con-
tulit, sicut quantum reposcat. Novit quanti ei conste-
rit homo suus. Non ergo nobis viles sumus, qui Deo tam
pretiosi fuimus. Tale conversatio nostra expectat
meritum, quod sanguinis sui valere possit commer-
cium.* Haec est visitatio & redemptio quam obvis-
itatis amplecti debemus, & totis viribus, ut
nobis efficax sit ad libertatem & aeternam salutem.
Verum non pauci & visitationem hanc, & redem-
ptionem, & redemptionis pretium contemnunt,
captivitatem & vincula adamantes, ac plane digni
ut vocemur amentes, quod hac similitudine pos-
sumus ostendere.

Quidam filium suum apud infideles retro ha-
bebat detentum carcere, & divenditis omnibus,
relicta Patria, Paterno commotus amore visitare
eum voluit, pretium secum ferens libertatis, tan-
demque pervenit ad carcerem; non solum injuriis
sed & verberibus ac vulneribus confectus, san-
guineque totis confectus. Sic atrociter transfatus
invitat filium ut secum redeat, offert pretium,
exponit Matris lacrymas, Matris expectantis Fi-
lium, desiderium exponit Fratrum, vota propin-
quorum & amicorum. At ille haec omnia despi-
cens, respondet se velle captivum permanere, nec

P

carcerem deserere, nec vincula dissolvere. Nonne hic amens, vel pessimi & in gratissimi cordis Filius dicendus foret? Quid aliud faciunt plerique hominum, qui Christi & cœlis in terras descensum, labores, injurias, vulnera, sanguinem, redemptionis oblatum pretium parvipendunt, & omnia hæc inania reddunt, dum è servitute Satanae, è peccati vinculis, è tenebris & carcere exire contemnunt: & Matris Ecclesiae lacrymas, aut Fratrum pia desideria, Angelorum vel vota eos ad salutem expectantium dedignantur intueri? O amentiam! o cæcitate! o cordis duritiem & rebellionem!

Qui tales sunt, novas quodammodo lacrymas Christo Domino, qui *visitavit & fecit redemptionem plebi suae*, videntur excutere. Propterea enim appropinquans civitati amarae flevit, dicens: *Quia non cognovisti tempus visitationis tuae*. Quod quidem ad omnes ingratos referendum est, quos dum Deus variis visitat beneficiis & favoribus celestibus, inspirationibus, illuminationibus, ipsi claudunt aures & oculos, cor & animum. Ipsi claudunt ostium pulsanti: ipsi fenestras obrudunt luminis, ipsi dum vocat Orientis, attendunt ad Occidentem. Et horum, proh dolor! aliqui in omni vocatione, stato & professione reperiuntur: qui quanto sublimioribus præveniuntur gratis, nec attendunt, aut obsecrunt; tanto digniores sunt lacrymis, tanto gratiori obnoxii damnationi. Non ergo solam Jerusalem & eius cives, sed &

Luc. 19.

omnes omnibus facultis redemptioni, suae ingratos respiciebat Christus flens, & dicens: *Quia non cognovisti tempus visitationis tuae*. Quasi diceret, unicuique loquens ad cor: Propter te, & propter amorem tuum e. o. è caelo in terram descendi. Propter te tenebricoso in utero, quasi in carcere, novè mensibus hæere voluit. Propter te in stabulo & præsepio natus sum, ac frigus estiviæque pertuli. Propter te circumcisus sum, & cruorem infans fudi. Propter te triginta tribus annis in omnibus laboribus perstiti, doctrinam sacram quotidie tradidi, in montibus orans per severavi totis noctibus, miracula continuo patravi. Denique propter te sudorem, flagella, spinas, clavos, Crucem, toleravi, ac extremam sanguinis guttam dedi. Quotidie quoque non cesso novis te beneficiis afficere, ut ad amorem meum te alliciam, & ad salutem æternam te perducam; sed etiam non vis agnoscere *quæ ad Patrem tibi quæque ad felicitatem tuam æternam spectant*, quam tibi adventu meo, & continua visitatione caelesti libens offero, ut redemptionis particeps in benedictionem nunc erumpas, ac in laudem postmodum perpetuam.

Tempore Adventus Domini Deus plebem suam specialiter visitat

An hæc omnia bene ponderanda forent ab animis Christianis hæc sacro Adventus Domini tempore, in quo specialiter visitat Dominus plebem suam, ut memorem eam reddat redemptionis factæ, & per incarnationem suam initiata; sicque ab ea torporem salutis, & ingrati-

tudinem mentis propulset? Sed cur multi hæc Dei visitationem benignam caelestibusque beneficiis plenam negligunt; quam admirabatur Propheta: *Domine quid est homo, quod memor es ejus, aut Filius hominis, quia visitas eum?* Certè qui hæc negligunt, timeant alteram in malum eis celluram, quam sæpe minatur Dominus per Prophetas. Sic apud Sophoniam dicit, *Visitabo super viros defixos in facibus suis*, hoc est, visitabo eorum peccata, nec inulta sinam, qui velut in jumenta in strepore suo computrescunt, qui peccandi consuetudinem nolunt dimittere, quasi illi affixi, qui in immunditiis hæreat & spurcis voluptatibus, vel in amarulentis cordis sui passionibus, per vindictam, odium, iram, malevolentiam. Hi nempe omnes cum vinum puri amoris Domino deberent propinare, nonnulli faeces fatidas & olidas ac amaras ei proponunt peccatorum: *Vina vorum, ura fellis, & vitæ amarissimæ ac facultatis de vinis Sodoma. & de suburbani Gomorrahæ*. Ideo visitans eos Dominus rependit eis similem potionem: *amarum de calice suo*, cuius *TeX non est exinanitus*; *de qua bibent omnes peccatores terra*. Ac tandem efficit, ut per justam ultionem ignis, grando,nix, glacies spiritus procellarum sint pars calicis eorum. O visitationem Dei amaram & prætinendam! de qua & Hieremias: *Quid dies in die quando visitaberis? Numquid non dolores quasi portarrentis apprehendens es? Neque solum plebeios hæc visitatio concernit, sed & magnates: quia Sophonias addit: visitabo super Principes, & super Filios Regum, & super omnes qui indui sunt veste peregrina. Et visitabo super omnem qui arroganter ingreditur super lucem, qui complent domum Dei sui iniquitate & dolo*. Attende quomodo hic taxentur aulici & divites, in luxu vestium & novitate fastum præferentes: quomodo hæretis peregrinae errore e cooperientes, relicto Dei & fidei avitæ indumento: quomodo hypocritæ, qui exterius veste ovium obrecti, intus sunt lupi rapaces, foris justis, intus pleini iniquitate: quomodo superbi, qui pompaticè ingrediuntur Domum Dei, non ut se humiliant coram Deo, sed potius ut spectent vel spectentur, quia & fabulis sibi intendunt magis quam divinis mysteriis: quomodo Ecclesiastici avari & iniqui, qui opes corradunt, de Ecclesiae bonis quæqua via, & illis abutuntur ad superbiam, luxum, iniquitatem. Hos omnes visitans visitabit Dominus in secundo suo adventu, dum scrutabitur Jerusalem in lucernis, & plangent, quia non cognoverunt tempus visitationis suæ & benevolentia divinae quæ exhibuit quando *visitavit & fecit redemptionem plebi suae*.

Ps. 8.
Soph. 2.

Deut. 32.
Ps. 74.

Ps. 10.
Hier. 10.

Visitatio

quæ à piis haud est negligenda, Dei in bono- quia de illa verum est: *Visitatio tua visitavit spiritum meum*. Quæ de re dicebat quidam ex antiquis: *Tripliciter Deus visitat suos, quia visitat aliquando*

quando

quando ad exercitacionem, aliquando ad consolationem, aliquando ad premiationem. Ad exercitacionem visitat dormientes, ad consolationem laborantes, ad premiationem ad caelestia suspirantes. Prima visitatio sanctitatem provocat: secunda sanctitatem conferunt: tertia sanctitatem remunerat. Prima terret contententem vel trepidantem: secunda fovet, & promoveat admittentem: tertia amplectitur venientem. Prima est quasi stimulus devium corrigens: secunda quasi baculus debilius sustinens: tertia quasi lectulus ad quietem suscipiens. Hac Alredus: qui de postmodum addit de visitatione qua Deus facit erga animam peccatricem, ut eam peccatis educat: Quod magis potest esse divinae miserationis indicium, quam ut illa juvenitas, illa juvenitas, illa juvenitas mira in qua nihil inguinatum incurrit, anima inquitinata a Deo in sua visitatione impertiat? Nec solum terrore ipsam ad Deum convertat, sed omnimodis clausura vitiorum serie obstrata penetrans, sed ad huc labris quoddam sua dulcedine imprimat osculum, ac ineffabilis sua suavitate blandiatur, & a-versa anima gratiam impertiat?

Conclusio

Effice Domine per specialem gratiam tuam, ut te semper benedictum pronuntiemus, & te Deum ac Dominum nostrum jugiter agnoscamus utque de Israel, de generatione benedicta faciem tuam requirente censeri possimus. Effice, ut non finitus ingratum redemptioni, quam initiasti in adventu tuo & incarnatione; & cognoscamus rempus visitationis nostrae. Ut cognoscamus, inquam, illud cum Zacharia te benedicente in domo, cum Pastoribus Angelica monitione instructis in tugurio, cum Magis luceradiante de caelo, cum Simone quarente in templo. Denique, fac ut agnoscamus gratiae tuae specialem visitationem ad animarum nostrarum conversionem, cum Samaritana in fonte & puteo, cum Magdalena in convivio, cum Chananaea & Hemorroissa in itinere tuo, cum Zachaeo in Sycomoro, cum Mattheo in telonio, cum Petro in atrio, cum latrone in patibulo, ut eadem efficaciam, qua ipsi, possimus te sequi, tibi obsequi, te benedicere, & misericordias tuas in aeternum decantare.

LECTIO IV. QUADRIPART.

Thema. Et erexit nobis cornu salutis in domo David pueri jsi. v. 2.

PARS I. Docet per cornu salutis, robur & potentiam Christi potentiam in soligi.

Per Cornu salutis, & erectionem ejus in domo David, multa ex facis litteris; & loquendi eatum more, hic significari possunt. Primo quidem dicamus significari per Cornu in scriptura, robur, potentiam, victoriam, gloriam, & regnum: quia scilicet omnis gloria, robur, ac potentia animalium cornu gestantium, consistit in cornibus, quae in capite celsitudinem etiam obtinent: illisque pugnanti, & se defendunt, ac adver-

santes ventilant & triumphant. Quapropter Sedecias Propheta fecit sibi cornua ferrea, & ait Regi Israel: Hac dicit Dominus: ha ventilabum syriam donec deleat eam. Et levavi oculos meos, & vidi: & ecce quatuor cornua, & dixi ad Angelum qui loquebatur in me, quid sunt haec? Et dixit ad me: Haec sunt cornua quae ventilaverunt iudam, & israel, & ierusalem. Per haec quatuor cornua S. Hieronymus ex Hebraeis Doctores intelligit quatuor regna, Chaldaeorum, Persarum, Graecorum, & Romanorum, quae Judaeos variis per varias artes affecere cladibus. Nempè Cornu apud antiquos Insigne erat Regum & Symbolum regnorum, ac fortitudinis eorum. Similiter in eadem significationem, vidit Daniel Arietem habentem cornua excel'sa, & unum excel'sius altero atque succrescens, quibus ventilabat contra Occidentem, & contra Aquilonem, & contra Meridiem. Et designabat Darium Regem Persarum & Medorum varia bella in diversis orbis partibus suscitantes; & habebat duo cornua, id est duo Regna; Persarum autem cornu, sive regnum, excel'sius fuit regno Medorum. Utrumque contrivit Alexander Magnus, ut significatur ibidem veru 7.

Cornu Symbolum regnorum.

Dan. 8.

Itaque nihil frequentius in scriptura quam per Cornu designare robur, potentiam, gloriam. Confrange cornu israel, id est omnem potentiam & celsitudinem. Omnia cornua peccatorum confringam & exaltabuntur cornua iusti. Qui mos loquendi Hebraeorum etiam aliis nationibus convenit. Nam ut nos vernacule dicimus de his quini-mium presumunt aut gloriantur: il tui faus ab-bare is cornes. Il es leve trop fes cornes. Quando igitur hic dicitur: Erexit nobis cornu salutis, potissimum significatur, quod Regiam Christi potentiam, fortitudinem ac celsitudinem salutiferam Deus excitavit, ad superandum Satanam & peccatum; quodque salutem potentissimam nobis attulerit, & suppediavit vires ad resistendum inimicis, ac ad eos debellandos. Hoc rursum frequenter sub hac metaphora de Christo significatur in sacra scriptura, tamquam oriundo de stirpe David, ut sit robur & gloria populi sui. Huc spectant illae scripturae:

In die illa pullulabit cornu domui israel. Et dabit imperium Regi suo, & sublimabit cornu Christi sui. Et illuc producam cornu David, paravi lucernam Christo meo. Et Confessio ejus super caelum & terram, & exaltavit cornu populi sui.

Ezech. 29

1 Reg. 2.

Pf. 131.

Pf. 148.

Quod si queras quare erexit dicatur hoc cornu, sive regnum in domo Davidis? Respondet, salutis, quasi dejectam considerati potentiam regni israelitici, quae olim valde floruerat tempore Moysis, cum in Josue, Davidis, & Salomonis, contra Aegyptios, domo Chananaeos, Philistaeos, Moabitas, & alias nationes; & Sceptum nunc transferat ad alienigenas, a quibus opprimebantur israelitae. Itaque

Cornu cur ereo litici, cum in Josue, Davidis, & Salomonis, domo Chananaeos, Philistaeos, Moabitas, & alias nationes; & Sceptum nunc transferat ad alienigenas, a quibus opprimebantur israelitae. Itaque